

SFÂNTUL NR. 6

DE ACEEAȘI AUTOARE

Delicioasa poveste a cozonacului românesc (Humanitas, 2024); *Englezul din Gara de Nord. După o poveste adevărată* (Humanitas, 2023); *Singur. Viața lui Mihail Sebastian* (Humanitas, 2022); *Nepovestitele iubiri. 7 minibiografii sentimentale* (Humanitas, 2021); *Seducătorul domn Nae. Viața lui Nae Ionescu* (Humanitas, 2020, tradusă în italiană); *Regele și Duduia. Carol II și Elena Lupescu dincolo de bârfe și clișee* (Humanitas, 2019); *Ei mă consideră făcător de minuni. Viața lui Arsenie Boca* (Humanitas, 2018); *Mistica rugăciunii și a revolverului. Viața lui Corneliu Zelea Codreanu* (Humanitas, 2017, 2021, tradusă în poloneză); *Mihai I, ultimul rege al românilor* (Humanitas, 2016, 2020, 2022); *Regina Maria. Ultima dorință* (Humanitas, 2015, 2016, 2018, 2020); *Spovedanie la Tanacu* (Humanitas, 2006, 2008, 2021, Polirom 2012; piesă de teatru în regia lui Andrei Șerban, cu premiera la New York în 2007, și film premiat la Cannes în 2012, în regia lui Cristian Mungiu, cu titlul *Dincolo de dealuri*); *Noaptea Patriarhului* (Polirom, 2009, Humanitas, 2019); *Povestea domniței Marina și a basarabeanului necunoscut* (Polirom, 2013); *Tăierea fecioarelor* (Humanitas, 2018, ed. a doua); *Brâncuși contra SUA*, piesă de teatru (ebook, Humanitas, 2021). Traduceri: *Fundamentele lumii fizice*, de Frank Wilczek; *De ce, Doamne? O radiografie a suferinței*, de C.S. Lewis; *Fiul lui Dumnezeu? Pledoarie pentru Isus și Isus Mirele. Cea mai frumoasă poveste de dragoste a tuturor timpurilor*, de Brant Pitre.

Tatiana Niculescu
SFÂNTUL NR. 6

Povestire

HUMANITAS

La prețul de vânzare se adaugă 2%,
reprezentând valoarea timbrului literar.

Redactor: Mona Antohi
Ilustrația copertei: Mihaela Șchiopu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Iuliana Glăvan
DTP: Florina Vasiliu, Dan Dulgheru

Tipărit la Artprint

© HUMANITAS, 2025

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Niculescu, Tatiana
Sfântul nr. 6: povestire / Tatiana Niculescu. –
București: Humanitas, 2025
ISBN 978-973-50-8701-2
821.135.1

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723 684 194

Nu e posibilă o apropiere de sfinți prin cunoaștere. Numai când trezim lacrimile adormite în străfundurile noastre și *cunoaștem* prin ele înțelegem cum cineva a putut fi om și nu mai este. —Emil Cioran,
Lacrimi și sfinți

Tresărea căscând ochii mari. De ce nu vedea becul aprins în tavan pe timp de noapte? Întunericul nu se subția nicicum. Îi intra în ochi și-l cotopea, i se cuibărea în tot corpul, deși în urechi îi suna alarma din zori și furnicături scurte îi deșteptau palmele și tălpile. În gura Ursului, simțurile se ascuțeau ca su-lița. *Acolo*, abia pe la amiază și numai la echinocțiu, primăvara și toamna, intra pe fereastra dinspre curte un mănunchi subțire de raze. Calculase că formau o fâșie de câțiva centimetri în lățime și țineau cam 20-30 de minute. Cât să treacă fiecare prin dreptul lor, scoțându-și pieptul costeliv la lumină, apoi rotindu-se ca să-și încălzească spatele rebegit de frig și umezeală. Bare groase de fier tăiau în tablă de șah cerul căptușit cu nori.

Sub cer, o aripă a clădirii avea ferestrele astupate, în alta se aflau birouri și magazie la parter, iar la etaj alții, ca ei. De jur împrejurul curții mici, un zid înalt și turela soldatului de serviciu.

La granița cu Ursul, pe malul stâng al Tisei, îi sco-teau la plimbare cu mâinile la spate și ochii în pământ.

În timp ce dădeai turul curții la pas, 10 minute, nu era voie să întâlnești privirea altuia sau să ridici capul spre vreunul care aștepta să-i vină rândul la plimbat și, tocmai atunci, se zgâia la tine de la etaj. Cercetând din mers nisipul de pe jos, zărise un fir de porumb. Îl urmărea la fiecare ieșire. Și-l închipuia dând rod, și în gură parcă-i venea o amintire de cucuruz copt. Prin aer trecea un damf de coceni uscați. Firul dispăruse într-o zi, la plivit, odată cu un fir de grâu care, nici acela, n-a mai apucat să se facă spic.

Dincolo de zidul înalt care-i ținea în strânsoarea unui timp înlemnit, se ițeau niște coroane de pruni. Iarna, ziceai că sprijineau cerul greu de zăpezi să nu se prăvălească peste lume. Primăvara, când înfloreau, el observa în secret cum își scuturau peste zid o parte din flori, cum li se iveau printre frunze bobite mici, verzi, apoi mai mari, cât corcodușa, cum li se împlinea treptat coaja, dădeau în pârg și se coceau: prune vineții spre negru plesneau de miez, se desprindeau de pe crengi și se întâmpla să mai cadă câteva, cu o bufnitură moale și păstoasă, și în curtea lor. Apucase o singură dată să guste din ele.

Mergând la plimbare pe lângă zid, se aplecase – fără să-l vadă nimeni, crezuse el – și luase de pe jos două prune. Nici nu s-a îndreptat bine de șale, că mi-lițianul l-a întrebat dacă or fi bune. Atât. Ca să se știe că nu-i scăpa nimic. Părea binedispus, nu l-a lovit. I le-a lăsat. I-a trecut cu vederea îndrăzneala, dar tot a vrut să-i rețină numărul. 6. Fiecare primise numărul patului în care dormea. Al lui era patul cu numărul 6.

Alte fructe atingea rar. Într-o iarnă, i-au dus la baia de la parter să spele coșuri mari cu mere păstrate

pentru mesele milițienilor. Au spălat și frecat la mere să iasă lună, până nu și-au mai simțit picioarele în bocancii scâlțiați de târșăială și purtat. Când înghețau, parcă erau cu două numere mai mici. După ce au terminat, paznicul a aruncat o privire spre coșuri, a cântărit merele dintr-o ochire, și le-a spus că nu erau bine spălate. Au luat-o de la capăt până seara.

Se ajutau între ei cât puteau la deșertatul tinetelor, spălatul closetelor, tăiatul lemnului cu joagărul, la stivuit, căratul cimentului, sortarea cartofilor și a altor legume la magazie. Nu știa cum de fusese el cel ales, dar la sortat legume căpătase drept premiu o roșie grozavă. Rotundă, cărnoasă, mirosind a araci încă plini de sevă și a câmp. A păstrat-o în buzunar până i s-a terminat tura, și pe urmă, în *camera* lor, a tăiat-o în felioare și a împărțit-o cu ceilalți. Parcă-i adia în suflet o mângâiere din altă viață.

Ceasul corpului îi rămăsese acordat după ceasul disciplinei de atunci. Nici să fi vrut n-ar mai fi putut să pună geană pe geană după ora 5. Era, nimic de zis, o oră călugărească potrivită, ba chiar târzie. Nu se dezmeticea, scormonind întunericul după un licăr de lumină. Să-l fi trezit un geamăt din patul apropiat? Sau furgoneta cu care se transportau morții. Nu auzise totuși zgomot de lopată aruncată peste capac de lemn. Nici percheziție de noapte nu se făcuse? Nu-l îmbrâncise și nu-l înjurase nici un paznic dintre cei care îi puneau cu fața la perete, în timp ce scotoceau fiecare ungher. Poate i-au găsit în căptușeala mantalei de iarnă cuțitașul pe care-l meșterise din așchiuțe de fag ca să taie mămăliga și să întindă pe ea o pojghiță de marmeladă, dacă se ivea ocazia? *Necesitas*

plura te docebit, cum spunea latinul, nevoia multe te învață. Boneta neagră – semăna cu boneta reformatorilor – cu care-și acoperea noaptea capul îi fusese confiscată, nu cumva să facă vreo slujbă. O înlocuise cu o mesariță, un șervet de masă păstrat de unul dintre ei.

Făcuseră rost de un ac bont cu care coseau pe furiș ghetete. Îl doseau când la unul, când la altul. La început, nu se pricepuse deloc. Cu timpul, căpătase renume de pantofar de lux.

Acolo se trezea sub ochiul gălbejit din tavan înainte să sune alarma și se furișa la tineta pentru lipsele de toate zilele ale omului, fără să-l simtă ceilalți. Erau frați de credință, dar el tot nu se obișnuia... Când n-au mai primit bucăți din saci de ciment pe post de hârtie igienică, foloseau la nevoie niște cârpe pe care le spălau apoi și le întindeau la uscat. Uneori, te slujeai de palmă, și apoi îți turna cineva apă din cealaltă tinetă să te speli cât de cât. Asta nu e cameră cu closet, glumea unul dintre ei, e closet cu cameră. Se putea spune și așa, mai ales că mai uscau și bucăți de ziar folosite, curățite cu mare grijă, aduse pe furiș de la closetul milițienilor de cei care purtau hârdăul la locul de descărcare. Deslușind frânturi de articole și punând cap la cap tot felul de deducții, puteau bănui ce se mai întâmpla pe afară. Așa aflaseră, bunăoară, că Churchill mai trăia.

Făcuse un pact de neagresiune cu stomacul lui. Îi dădea terci din uruială de porumb, arpacaș de orz decorticat, zeamă cu câteva boabe de fasole sau vreun cotor de varză când și când, 250 de grame de pâine pe zi, apă caldă prin care se bălăciseră câteva feliiuțe

uscate de măr dimineața. Iar el, stomacul, se angaja să se poarte ca un om înțeleghător și să nu se apuce să-l usture, să-l doară, să-l încovoie sau să-l țină la pat. Pielea îi spânzura peste brâul pantalonilor peticiți.

Într-o vreme, au primit și gogonele murate: o gogonea de fiecare rob (de vreme ce nu făcuse politică, nu putea fi deținut politic, dar rob da, el era robul lui Dumnezeu). Sărat-acrișoară gogoneaua: o bunătate! Ca să nu mai vorbim că, de la un timp, se aduceau de la abator saci cu tendoane și alte resturi de vită. Dacă aveai noroc, găseai în porția de varză fie un tendon, un zgârci, o fărâmă de burtă, fie o buză păroasă pe care trebuia s-o cureți bine înainte s-o bagi în gură. Pentru asta își făcuseră pe ascuns *adminicule* din așchii de lemn, își ascuțeau lingurile frecându-le de bara de fier a patului și își lăsau unghiile să crească lungi, ca să se ajute la masă și cu ele. Dumnezeu îi întorcea pe scara evoluției speciilor. Pe el îl coborâse deocamdată la vârsta unui pui de animal. Din pricina regimului de subnutriție, își pierduse mai întâi măselele, apoi, treptat, dinții. Molfăia mâncarea cu gingiile, mărunțind-o din greu cu cei doi-trei dinți rămași.

Se anunțau unul pe altul când se găsea ceva bun de pescuit în zeama zilei: *cum burticus!*, ziceau, sau, pe scurt: *cum!*, adică nu era doar zeamă chioară, ci avea și urme de carne. Punea gamela pe perna umplută cu paie și ședea într-o rână, ca romanii pe triclinium, umăr la umăr cu vecinul de pat. Drept față de masă, vreo batistă subțiată de folosință, ca să nu se irosească nici o firmitură de pâine. Se zoreau să facă din firimituri întărite, trecând prin ele un fir de ață cu acul de lemn meșterit pe ascuns, 59 de bobite

pentru șiragul unui rozariu. Nici nu-l terminaseră când le-a fost descoperit la o percheziție de noapte. Sudălmi, ghionturi sub coaste, pedepse. „Să ne fie învățătură de minte“, le șoptise cel mai bătrân dintre ei. „La ce ne trebuie rozariu din pâine, după ce că pâinea e și așa puțină? Ca să le dăm prilej de ocări? Avem zece degete la mâini: socotim cu ele decadele rozariului!“ Avea dreptate. De atunci încolo, își foloseau degetele de la mâini drept abac pe care țineau socoteala seriilor de *Ave Maria*.

Acolo simțea foamea din toți rărunchii. Îi era foame până în albul ochilor, îi era foame cu urechile și cu auzul, cu pielea, cu încheieturile, cu inima și cu arterele, cu viscerele, cu gândurile, cu toți porii, cu rugăciunea, cu Dumnezeu cel mare și bun. Închidea ochii și se zăvora în el: atunci foamea îl ardea de parcă ar fi înghițit tăciuni aprinși, dar când îl lua amețeala și ajungea pe punctul să se prăbușească, i se ivea în corp o licărire, o sticlire din cap până-n tălpi, și, pentru câteva secunde, îl cuprindea un fel de uluire care-i îmbuna tot chinul. Se străduia să prelungească momentele astea de îndestulare scânteioasă, că altfel nu știa cum să le zică, dar durau atât de puțin, încât se temea să nu fie doar rătăcirii ale minții.

Primeau rația de pâine. Lui i se deschidea cu toată foamea înțelesul rugăciunii domnești. Pâinea cea de toate zilele, spre ființă. Jinduia să se mai împărtaşească vreodată cu Trupul și Sângele Domnului. Unii își legumeau porția care trebuia să le ajungă pe toată ziua și mai păstrau o îmbucătură pentru seară, alții o înfulecau pe loc, alții o mestecau îndelung până la ultima fărâmă. El își zicea că, decât să-i aibă grija,

mai bine să-i fie dor de ea până a doua zi. Rupea cu vârful degetelor bucățele mici, le plimba prin gură până se îmbibau bine cu scuipat și se făceau o pastă cleioasă cu gust de hârtie, apoi le clefăia ca un pelican hulpav și înghițea, închipuindu-și că are de mâncat o pâine întreagă.

Măcar acolo i-au adus împreună și i-au ținut în aceeași celulă. Asta era mare mângâiere. Pe același coridor cu pereți căptușiți de vaiete, mirosuri și chinuri, se aflau înșirate celule cu oameni politici care așteptau procese și condamnări. În anii aceia, totul devenise politic: ori, ori! Ei se aflau acolo pentru credință, dar și credința tot un fel de politică era socotită, încă și mai periculoasă, fiindcă sucea mințile oamenilor într-un fel care le dădea curaj de nebuni. Situația lor era agravată de relațiile cu străinătatea. Se impunea un regim de exterminare lentă, dar fără cusur.

Doi dintre frați, cel mai bătrân dintre ei, de 78 de ani, și cel mai tânăr, de 47 de ani, au murit în primii trei ani.

Din timp în timp, o dată la câteva luni, îl chemau la cancelarie, unde i se puneau diferite întrebări la care, cel mai adesea, nu știa cum să răspundă. Ar fi știut poate, dar nu-și dădea seama dacă era, întotdeauna, un test, îl puneau la încercare, sau voiau să vadă dacă, de foame și de frig, era pe cale să cedeze și să facă ce i se ceruse de la începutul începutului. Începutul lor fusese pentru el începutul sfârșitului și al răsturnării lumii. Rămăsese neclintit, și-l purtau de colo-colo. De împotrivit, nu se împotrivea, de resemnat,